

ارزیابی فنی پایگاه‌های خبری اطلاع‌رسانی وب‌دا در دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران

آزاده صادقی^۱ / نجیبه خواجه‌پور^۲ / سمانه ابوالخیریان^۳

چکیده

مقدمه: نظر به اهمیت کیفیت فنی و نقش مهم پایگاه‌های اطلاع‌رسانی در ارائه اطلاعات سلامت مطالعه حاضر با هدف ارزیابی فنی پایگاه‌های خبری اطلاع‌رسانی وب‌دا در دانشگاه‌های علوم پزشکی انجام شد.

روش‌کار: این مطالعه از نوع توصیفی-مقطعی بود. جامعه مطالعه کلیه پایگاه‌های خبری وب‌داهای دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران و نمونه شامل ۱۶ وب‌دا به تفکیک رتبه‌بندی دانشگاه‌ها (سه دانشگاه تیپ یک، هشت دانشگاه تیپ دو و پنج دانشگاه تیپ سه) بود که به روش نمونه‌گیری طبقه‌ای انتخاب گردید. ابزار گردآوری داده‌ها، چکلیست ارزیابی فنی وب-سایت‌های اطلاع‌رسانی وزارت بهداشت با آلفای کرونباخ ۰/۹۳ است. محدوده زمانی بررسی نمونه‌ها، ۲۰ شهریور الی ۱۰ مهر ماه سال ۱۳۹۱ بود. داده‌ها در نرم افزار SPSS و بر اساس آزمون‌های توصیفی، تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج حاصل از بررسی داده‌ها نشان داد هیچ یک از دانشگاه‌های مورد بررسی، موفق نشدند نمره عالی در شاخص‌های مدنظر را به دست آورند. بیشترین میانگین نمرات به ترتیب مربوط به سهولت دسترسی و بارگذاری (۴)، قالب-بندی (۳/۴)، استفاده آسان (۳/۴) و کمترین میانگین نمرات مربوط به رعایت حقوق خصوصی افراد (۱/۴)، تعامل با کاربران (۲/۵) و صفحه‌آرایی (۲/۷) بود. همچنین طبق یافته‌های به دست آمده از این مطالعه، میانگین نمرات کسب شده در بخش‌های سهولت کاربری، کیفیت تصاویر و لوگوهای به کار رفته به ترتیب ۳/۳ و ۳/۱ و ۳/۱ بود.

نتیجه‌گیری: اکثریت شاخص‌های فنی پایگاه‌های اطلاع‌رسانی وب‌دا در سطح متوسط قرار دارند. لذا پیشنهاد می‌گردد همزمان با بهبود محتوایی، در جهت ارتقاء سطح فنی وب‌داها، افزایش جاذبه‌های بصری و تعامل با کاربران اقدامی صورت گیرد.

کلید واژه‌ها: ارزیابی فنی، پایگاه‌های اطلاع‌رسانی وب‌دا، دانشگاه علوم پزشکی

• وصول مقاله: ۹۲/۱۱/۲۶ • اصلاح نهایی: ۹۳/۵/۲۸ • پذیرش نهایی: ۹۳/۶/۳

۱. کارشناس ارشد آموزش و ارتقاء سلامت، گروه آموزش و ارتقاء سلامت و واحد تحقیق و توسعه، معاونت بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان؛ ایران؛ نویسنده مسئول (azadeh_sadeghi87@yahoo.com)
۲. دانشجوی کارشناسی ارشد رسانه و ارتباطات اجتماعی، کارشناس روابط عمومی و واحد تحقیق و توسعه معاونت بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران
۳. دانشجوی دکتری تخصصی آموزش و ارتقاء سلامت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

بالا بردن آگاهی جامعه در زمینه برخی مباحث مرتبط با سلامت بیشترین تأثیرگذاری را دارد [۱].

در کشور ما نیز اهمیت این موضوع در سال‌های اخیر و بخصوص با مطرح شدن مجدد پرونده الکترونیک سلامت و با افزایش دسترسی به شبکه اطلاع‌رسانی اینترنت و استفاده فراگیر از آن در امور مختلف به ویژه اطلاعات مربوط به درمان و دارو، ضرورت توجه به ساختار و محتوای اینگونه پایگاه‌ها به تدریج از اهمیت بیشتری برخوردار می‌گردد [۴].

از سویی راه و روش تعریف شده و مطلقاً برای طراحی وبسایت‌های مراکز آکادمیک وجود ندارد ولی در کل استانداردهایی برای اینگونه وبسایت‌ها تعریف شده است که اگرچه تمام جوانب امر و حد ایده آل را به دست نمی‌دهند، ولی ارائه کننده مبنای علمی مناسبی می‌باشند. بر اساس اعمال این استانداردها برای وبسایت دانشگاه‌های علوم پزشکی که بیشتر از دیگر علوم نیازمند گنجاندن اطلاعات جدید و عرضه راحت و مستقیم اطلاعات هستند، یکی از نیازهای اساسی این مراکز می‌باشد [۹].

سایت اینترنتی مرتبط با موضوع سلامت باید سه رکن اصلی کیفیت، اعتبار و درستی مطالب ارائه شده را به خوبی رعایت نماید، از همبستگی و ارتباط موضوعی برخوردار باشند و تحت سیستم وب نوشته شوند. فونت مورد استفاده باید حداقل ۱۲ یا ۱۴ باشد و نباید از رنگ‌های متضاد در پس زمینه‌های صفحه سایت استفاده شود. مطالب، تصاویر و فیلم‌های ارائه شده در سایت اینترنتی باید به گونه‌ای طراحی شوند که کاربران با اینترنت کم‌سرعت هم بتوانند از آن اطلاعات استفاده نمایند [۱]. مهم‌ترین معیارهای کیفیت فنی وبسایت‌های پزشکی که در نشست کمیسیون اتحادیه اروپا در نوامبر ۲۰۰۱ در بروکسل تعیین شد، عبارت بودند از: شفافیت و صداقت، اعتبار، رعایت حریم خصوصی و حفاظت از داده‌ها، به روزرسانی اطلاعات، پاسخگویی، در

اینترنت یک سیستم یکپارچه اطلاع‌رسانی با کاربرد وسیع در زمینه‌های مختلف می‌باشد [۱]. در بسیاری از جوامع به یک ضرورت زندگی تبدیل شده است و تعداد کاربران آن به طور شگفت‌آوری در حال افزایش است [۲]. وبسایت‌ها از جمله نقاط اتصال و ارتباط کاربران با اطلاعات الکترونیکی می‌باشند و هر شرکت، سازمان یا مؤسسه‌ای سعی می‌کند تا با استفاده از این پدیده نوین در دنیای مجازی جایی را برای خود باز کند. دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی نیز در گذر از دنیای فیزیکی به دنیای مجازی، تحت تأثیر فناوری‌های نوین اطلاعاتی و ارتباطی قرار گرفته‌اند، و با بهره‌گیری از این فناوری‌ها در جهت دسترس‌پذیری و سهولت استفاده از خدمات‌شان نخستین گام‌ها را برداشته‌اند [۳].

همچنین پایگاه‌های اطلاع‌رسانی اینترنتی (وبسایت‌های) مرتبط با سلامت، پزشکی و بهداشتی هم اکنون جزو پرشمارترین پایگاه‌های مورد مراجعه در جهان محسوب می‌شوند [۴،۵]. آمارهای معتبر در این زمینه نشان می‌دهد در آمریکا حداقل ۱۰۹ میلیون کاربر به طور منظم از اینترنت به منظور کسب اطلاعات و مدیریت سلامت خود بهره می‌گیرند. بررسی‌ها در اروپا نیز حاکی از رشد گسترده در این زمینه می‌باشد [۴]. این رسانه در کلیه اقشار جامعه به ویژه از سوی افراد جوان و با تحصیلات بالاتر و جامعه دانشگاهی رسانه ترجیحی جهت دریافت اطلاعات سلامت محسوب می‌شود [۶-۸]. از دیدگاه برنامه‌های ارتقای سلامت نیز، در مداخلات مربوط به سیستم‌ها و برنامه‌های ارتقای سلامت، اینترنت ارزان‌ترین و مؤثرترین سیستم اطلاع‌رسانی می‌باشد [۸] و برای اطلاع‌رسانی و

دسترس بودن، دسترسی فیزیکی به مطالب، امکان جستجوی مطالب و خوانایی [۱۰]. مطالعات مختلف لزوم وجود مسیریابی روشن، واضح و نظم منطقی را با توجه به فهم و درک کاربران در طراحی وبسایت متذکر می‌شوند [۱۱]. جذابیت هر وبسایت به عواملی بستگی دارد نظیر: میزان اطلاعات، نوع و شکل ارائه عناصر اطلاعات، تنوع گستره اطلاعاتی، کاربرپسند بودن محیط رابط، میزان اطلاعات جدید و مانند آن [۳].

در نهایت با توجه به توسعه روزافزون فن‌آوری‌های اطلاعات و استفاده گسترده افراد جامعه از وبسایت‌ها به ویژه پایگاه خبری اطلاع‌رسانی وب‌دا، جهت اخذ اطلاعات سلامت؛ سرمایه‌گذاری، دست‌اندرکاران نظام سلامت کشور بر روی رسانه‌های دیجیتال و طراحی وبسایت کاربرپسند با محتوای قابل اعتماد و طراحی مناسب ساختاری، امری ضروری و اجتناب‌ناپذیر است.

از آنجا که وبسایت «وب‌دا» به نشانی «www.webda.ir»، در حال حاضر به عنوان پایگاه خبری مستقل به عنوان مرجع رسمی اعلام اخبار حوزه بهداشت و درمان کشور در دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمان و آموزش پزشکی با مسئولیت روابط عمومی آن دانشگاه محسوب می‌شود که ضمن انتشار آخرین اخبار نظام سلامت، اخبار فرهنگ‌سازی سلامت نیز مورد توجه جدی قرار می‌دهد [۱۲]، بر آن شدید مطالعه‌ای با هدف ارزیابی فنی پایگاه‌های خبری اطلاع‌رسانی وب‌دا در دانشگاه‌های علوم پزشکی انجام دهیم.

روش کار

این مطالعه از نوع توصیفی-مقطعی می‌باشد و جامعه مطالعه کلیه پایگاه‌های خبری و اطلاع‌رسانی وب‌داهای دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران بر اساس رتبه‌بندی دانشگاه‌های علوم پزشکی می‌باشد که توسط وزارت بهداشت درمان و آموزش

پزشکی در سال ۱۳۸۹ منتشر شده بود [۱۳]. حجم نمونه مورد بررسی ۱۶ وب‌دا از میان وب‌داهای دانشگاه‌های علوم پزشکی بود که به روش نمونه‌گیری طبقه‌ای انتخاب گردید. به این صورت که سه وبسایت از میان ۲۴ دانشگاه تیپ یک، هشت وبسایت از میان ۲۴ دانشگاه تیپ دو و پنج وبسایت از میان ۱۴ دانشگاه تیپ سه مورد بررسی قرار گرفت. البته با توجه به این که تعدادی از دانشگاه‌ها از سایت وب‌دا برخوردار نبودند (سه دانشگاه تیپ سه و دو دانشگاه تیپ یک و یک دانشگاه تیپ دو) در صورت انتخاب حذف می‌شدند.

ابزار گردآوری اطلاعات، چک‌لیست ۳۷ گویه‌ای ارزیابی فنی وبسایت‌های اطلاع‌رسانی تدوین شده توسط دفتر آموزش و ارتقای سلامت وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی بود و جهت تعیین روایی پرسشنامه، از روش اعتبار محتوا استفاده شد و منظور رفع اشکالات محتوایی آن از نظر اساتید صاحب‌نظر کمک گرفته شد. جهت سنجش پایایی و تجانس درونی پرسشنامه از آزمون آلفای کرونباخ استفاده گردید. ($\alpha = 0.93$)

شاخص‌های ارزیابی فنی مرتبط با خصوصیات پایگاه اطلاع‌رسانی اینترنتی تعیین شده در این چک‌لیست شامل سرعت بارگذاری و دسترسی، سهولت کاربری، استفاده آسان از فضای وبی، خدمات، تعامل با مخاطبان و سرعت پاسخگویی، رعایت حقوق خصوصی، قالب، تصویر، صفحه‌آرایی، لوگو و نحوه سازماندهی و تکنولوژی بود. محدوده زمانی بررسی نمونه‌ها، ۲۰ شهریور الی ۱۰ مهرماه سال ۱۳۹۱ در نظر گرفته شد، به این صورت که این چک‌لیست توسط پژوهشگران به طور جداگانه مورد مشاهده، بررسی و ممیزی کیفیت (Quality Audit) قرار گرفت. سپس داده‌ها در نرم‌افزار SPSS ویرایش ۲۰ وارد و به هر یک از شاخص‌های کیفیت-فنی تعیین‌شده در چک‌لیست، بر اساس مقیاس لیکرت امتیاز یک تا پنج (ضعیف تا قوی) تعلق گرفت و میانگین نمرات

یافته ها

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که اکثر دانشگاه‌های علوم پزشکی در هر سه تیپ یک (۶۶/۷)، دو (۶۲/۵) و سه (۱۰۰) در سطح متوسط ارزیابی شدند و هیچ یک از دانشگاه‌های مورد بررسی موفق به کسب نمره عالی در شاخص‌های تعیین شده در زمینه کیفیت فنی نشدند. (جدول ۱)

سه پژوهشگر به عنوان امتیاز نهایی آن شاخص در نظر گرفته شد. در گام بعدی مجموع امتیاز کسب شده از ارزیابی چک لیست وب‌دا در هر دانشگاه به عنوان امتیاز نهایی کسب شده، در نظر گرفته شد و با توجه به میانگین (۱۱۴/۶) و انحراف معیار (۱۲/۹۶)، نمرات به چهار سطح عالی (میانگین + ۲ انحراف معیار)، خوب (میانگین + انحراف معیار)، متوسط (میانگین ± انحراف معیار) و سطح ضعیف (میانگین - انحراف معیار) طبقه‌بندی شده و مورد بحث و بررسی قرار گرفتند.

جدول ۱: نتایج ارزیابی کیفیت فنی وب‌دا به تفکیک رتبه بندی دانشگاه‌های مورد بررسی بر حسب سطوح مختلف کیفیت

سطح کیفی	میانگین نمره	عالی		خوب		متوسط		ضعیف	
		نوع دانشگاه	انحراف معیار	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
دانشگاه تیپ ۱	۱۰۶/۳	۱	۲۲/۱۲	۰	۰	۲	۶۶/۷	۱	۳۳/۳
دانشگاه تیپ ۲	۱۲۰/۶	۰	۹/۶۹	۳	۳۷/۵	۵	۶۲/۵	۰	۰
دانشگاه تیپ ۳	۱۰۹/۸	۰	۸/۲۳	۰	۰	۵	۱۰۰	۰	۰

همچنین نتایج ارزیابی کیفیت فنی وب‌دا به تفکیک دانشگاه - اصفهان (۱۲۷)، تیپ دو، دانشگاه علوم پزشکی کاشان (۱۳۲) و تیپ سه، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج (۱۲۳) بود. (جدول شماره ۲)

جدول ۲: نتایج ارزیابی کیفیت فنی وب‌دا به تفکیک دانشگاه‌های مورد بررسی

دانشگاه وب‌دا	تهران	شیراز	اصفهان	اراک	مازندران	همدان	یزد	گلستان	کاشان	سمنان	هرمزگان	کردستان	یاسوج	ایلام	زابل	سبزوار
امتیاز کلی	۱۰۹	۸۳	۱۲۷	۱۱۰	۱۰۷	۱۲۳	۱۱۴	۱۳۱	۱۳۲	۱۲۹	۱۱۹	۱۰۷	۱۲۳	۱۰۲	۱۰۵	۱۱۲
میانگین گویه‌ها	۲/۹	۲/۲	۳/۳	۲/۹	۲/۸	۳/۲	۳	۳/۵	۳/۵	۳/۴	۳/۱	۲/۹	۳/۲	۲/۷	۲/۸	۲/۹

وبی (۳/۴) و کمترین میانگین نمرات به ترتیب مربوط به رعایت حقوق خصوصی افراد (۱/۴)، تعامل با کاربران (۲/۵) و صفحه‌آرایی (۲/۷) بود. (جدول ۳)

نتایج ارزیابی کیفیت فنی وب‌دا بر اساس شاخص‌های تعیین شده در چک‌لیست فنی وب‌سایت مشخص می‌کند که بیشترین میانگین نمرات به ترتیب مربوط به سرعت دسترسی و بارگذاری (۴)، قالب‌بندی (۳/۴)، استفاده آسان از فضای-

جدول ۳: نتایج ارزیابی کیفیت فنی وب ۱۵ بر اساس چک لیست تعیین کیفیت فنی وب سایت

میانگین ۱-۵	میانگین ۱-۵	خصوصیات فنی پایگاه	خصوصیات فنی پایگاه
۴/۰	۴/۳	میزان تأمین انتظارات زمانی کاربر	سرعت بارگذاری و دسترسی
	۴/۱	سرعت ظاهر شدن آدرس	
	۳/۷	میزان دسترسی به همه صفحات	
۲/۹	۱/۱	لینک دهی به دیگر مطالب مرتبط	سهولت کاربری
	۳/۳	میزان user-friendly بودن	
	۳/۸	عدم اختلال و اشکال در option ها	
۳/۴	۳/۳	بازگشت مناسب به صفحات پیشین	استفاده آسان از فضای وبی
	۳/۰	پیوندها	
	۳/۴	آسانی حرکت در صفحه	
۳/۰	۳/۷	استفاده مناسب از آیکون ها و چیدمان مناسب	خدمات
	۳/۰	برآورد کردن نیازهای مورد انتظار کاربران	
	۲/۸	قابل استفاده بودن خدمات	
۲/۵	۵/۰	رایگان بودن خدمات اعلام شده	تعامل با مخاطبان و سرعت پاسخگویی
	۱/۴	برخورداری از خدمات ویژه	
	۲/۴	وجود ابزار تعاملی	
۲/۵	۲/۶	سادگی و سرعت ارسال پیام	تعامل با مخاطبان و سرعت پاسخگویی
	۲/۱	فعال بودن ابزار تعاملی	
	۲/۲	ارتباط مستقیم با مدیر یا مدیران سایت	
۱/۴	۳/۱	تعداد مراجعین (visit or revisit & hit)	قالب
	۱/۴	رعایت حقوق شخصی افراد	
	۳/۹	تناسب قالب وبلاگ و یا صفحات سایت با محتوا	
۳/۴	۳/۵	استفاده از نمادهای ایرانی و اسلامی در قالب پایگاه	حقوق خصوصی
	۲/۸	استفاده از قالب های هنری	
	۳/۴	رنگ بندی مناسب و جذاب	
۳/۱	۳/۴	انتخاب عکس مناسب با مطالب هر پست	تصویر
	۲/۳	ابلاع در طراحی گرافیکی	
	۲/۰	زیبایی و تناسب فونت (متن و تیتر)	
۲/۷	۳/۳	همخوانی گرافیک با محتوا	صفحه آرایی
	۲/۵	بدیع بودن	
	۳/۰	جذابیت	
۳/۰	۳/۷	بی پیرایگی	لوگو
	۳/۷	چگونگی سازماندهی صفحه ی اصلی	
	۳/۴	چگونگی طراحی صفحات	
۳/۰	۳/۶	قابلیت جستجوی (search) پایگاه	سازماندهی و تکنولوژی
	۴/۰	قابلیت چاپ (print) صفحات پایگاه	
	۲/۴	میزان استفاده پایگاه از رسانه های مختلف	
	۲/۰	اختصاص بخشی به سوال های معمول مخاطبین	
	۱/۹	توانایی پاسخگویی به سوالات کاربران	

کمترین امتیاز کیفی شدند. و در بین وب سایت‌های دانشگاه‌های علوم پزشکی بر اساس رتبه بندی دانشگاه به ترتیب دانشگاه‌های تیپ یک، سه و دو نمرات ۳/۳، ۳/۲ و ۳ از پنج نمره را کسب کردند [۴]. در صورتی در مطالعه حاضر دانشگاه‌های تیپ دو و در مرتبه بعد دانشگاه‌های تیپ سه و سپس تیپ یک از نظر کیفیت فنی وب سایت‌های وب‌دا از وضعیت مطلوب‌تری برخوردار بودند. که دلیل این تفاوت در نتایج احتمالاً به اختلاف معیارهای تعیین شده در ارزیابی کیفیت و یا به تفاوت در نمونه مورد مطالعه برمی‌گردد.

در این مطالعه مشخص شد که بالاترین امتیاز کسب شده در دانشگاه‌های تیپ یک مربوط به دانشگاه‌های علوم پزشکی اصفهان، در دانشگاه‌های تیپ دو مربوط به دانشگاه علوم پزشکی کاشان و در دانشگاه‌های تیپ سه مربوط به دانشگاه علوم پزشکی یاسوج بود. در مطالعه‌ی دانش و همکاران در سال ۱۳۸۷، نتایج پژوهشی با هدف تحلیل پیوندهای وب‌سایت‌های دانشگاه علوم پزشکی ایران نشان داد که وب‌سایت‌های دانشگاه‌های علوم پزشکی شیراز، تهران و اصفهان دارای بالاترین میزان رؤیت بودند و وب‌سایت‌های دانشگاه‌های علوم پزشکی بقیه الله، بوشهر و بابل به ترتیب دارای بالاترین و وب‌سایت‌های دانشگاه علوم پزشکی فسا دارای پایین‌ترین میزان تأثیرگذاری در محیط وب بود [۱۵].

طبق نتایج به دست آمده از مطالعه‌ی حاضر، بیشترین میانگین نمرات بر اساس چک‌لیست تعیین کیفیت فنی وب‌سایت وب‌دا به ترتیب مربوط به سهولت دسترسی و بارگذاری، قالب‌بندی، استفاده آسان از فضای وبی و کمترین میانگین نمرات به ترتیب مربوط به رعایت حقوق خصوصی کاربران، تعامل با کاربران و صفحه-آرایی بود. مطالعات مرتبط نشان می‌دهد که وب-سایت‌های بیمارستانی آموزشی ایران از نظر ساختاری در صفحه اصلی، لینک‌های اصلی و زیرلینک‌ها در

بحث و نتیجه گیری

این مطالعه با هدف ارزیابی فنی پایگاه‌های خبری اطلاع‌رسانی وب‌دا در دانشگاه‌های علوم پزشکی و به صورت توصیفی انجام شد و به طور کلی نتایج، حاکی از کیفیت تقریباً نامطلوب پایگاه‌های وب‌دا در دانشگاه‌های علوم پزشکی در کشور می‌باشد و اکثر وب‌سایت‌های مورد از نظر فنی در حد متوسط ارزیابی شدند.

مقایسه یافته‌های مطالعه حاضر با پژوهش‌های مرتبط نشان می‌دهد که این نتیجه کاملاً مطابق با مطالعه پرویز-راد و میرزایی است که کیفیت اکثر پایگاه‌های اطلاع-رسانی اینترنتی مرتبط با سلامت را در سال ۱۳۸۵، در حد متوسط ارزیابی کردند [۴]. همچنین نتایج به دست آمده از مطالعه فتاحی و همکاران در زمینه پیوند سازماندهی اطلاعات با منطق کاربران در وب‌سایت کتابخانه‌های دانشگاهی، نشان داد که بین محل قرارگیری ارقام اطلاعاتی و انتظارات کاربران، هماهنگی وجود ندارد و بیشتر افراد سازماندهی مقوله-های اطلاعاتی وب‌سایت‌های مورد نظر را کمتر از حد متوسط منطقی می‌دانستند [۱۱]. همچنین تحقیق حیدری نشان می‌دهد که سرویس‌ها و خدمات ارائه شده در وب‌سایت‌های خدمات تحویل مدرک ایران با هم‌تایان خارجی خود به دلیل عدم رعایت استاندارد-ها و سیاهه‌های واری طرحی وب‌سایت‌ها، دچار نقصان شدیدی هستند [۱۴].

در مطالعه حاضر بیشترین امتیاز مربوط به دانشگاه‌های تیپ دو بود و در مطالعه پرویزراد و میرزایی نیز بیشترین امتیاز از لحاظ کیفیت بر اساس مدل طراحی شده، به ترتیب مربوط به پایگاه‌های اطلاعاتی بیمارستان تأمین اجتماعی و سطح ستاد وزارت بهداشت دانشگاه‌های تیپ یک بود و دانشگاه‌های علوم پزشکی مستقل و بیمارستان‌های دولتی آموزشی حایز

سایر رسانه‌ها جهت کسب اطلاعات و اخبار سلامت محسوب می‌شوند، پیشنهاد می‌شود که از طریق طراحی و به کارگیری ساز و کارهای لازم نظیر تدوین قوانین و ضوابط، تخصیص منابع، تهیه اجرای برنامه‌های عملیاتی و تشویقی و ... حرکتی جدی در جهت ارتقای کیفیت این رسانه‌ها صورت پذیرد.

تشکر و قدردانی

بدین وسیله نویسندگان نهایت سپاس و قدردانی خود را از کلیه عزیزانی که در به ثمر رساندن این تحقیق یاری کرده‌اند، ابراز می‌دارند.

سطح متوسط و از نظر محتوا و زیرلینک‌ها و محتویات موضوعی، در سطح بسیار ضعیف بودند. گرچه کلیه وبسایت‌های مورد مطالعه دارای صفحه اصلی بودند ولی از نظر لینک‌ها و محتویات موضوعی صفحه اصلی، صفحه‌ی درباره‌ی ما و اطلاعات سایر زیرلینک‌ها کمبودهای زیادی داشتند [۱۶]. انتظاریان و فتاحی به بررسی درک کاربران از محیط رابط پایگاه‌های اطلاعاتی پرداختند و پایگاه‌های الکترونیکی مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری با پایگاه مقاله‌های پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران را مقایسه کردند. یافته‌ها نشان می‌دهد محیط رابط این پایگاه نیز از نظر ثبات و یک دست، کنترل پایگاه توسط کاربر و آزادی عمل وی، جنبه‌های زیباشناختی و طراحی ساده، شناسایی و بازیابی، وضعیت واضح-بودن و قابل فهم بودن محیط رابط، همخوانی بین نظام‌ها و دنیای واقعی و قابلیت انعطاف و کارایی استفاده میزان همخوانی اش برابر با بیش از ۵۰ درصد است و در وضعیت مطلوبی قرار دارد. در عین حال، از نظر امکانات راهنمایی و کمک، جلوگیری از خطا/اصلاح خطا، و کمک به کاربران برای تشخیص و اصلاح خطا، با توجه به اینکه میزان همخوانی از ۵۰ درصد کمتر است. در وضعیت مطلوبی قرار ندارد [۱۷] و در مطالعه‌ی گاتونی و سیکولا نیز استفاده از فن-آوری، استفاده از رنگ‌های ملایم، امکان دانلود در زمان مناسب و وجود لینک‌های مناسب از جمله معیارهای ارزیابی کیفیت وبسایت‌های مرتبط با سلامت تعیین شد [۱۸] که این نتایج تا حدودی به مطالعه حاضر هم خوانی دارد.

در پایان با توجه به نتایج حاصل از این مطالعه کیفیت فنی پایگاه‌های اطلاع‌رسانی وبدا دانشگاه‌های علوم پزشکی را در حد متوسط ارزیابی می‌کند و با توجه به اینکه وبسایت‌ها به ویژه وبداهای دانشگاه‌های علوم پزشکی یکی از رسانه‌های مهم در سطح جامعه و مرجع

References

1. Berahmandpour F, Ardestani M. [Guide to Selecting Media and methods of health education] .Tehran: Arman Berasa;2012-13.[Persian]
2. Ahmadi Kh, Abdolmaleki H, Afsardair B, Seyed-Esmaili F. [Influences of family on the use of internet]. Journal of Behavioral Sciences 2011; 4(4):327-33.[Persian]
3. Mardaninezhad A, Soheili F, Danesh F. [A survey on visibility, impact and co links of the branches of Islamic Azad University websites]. Epistemology 2013;5(19):80-97.[Persian]
4. Parviz-rad P, Mirzaei S. [Quality of health - related of informational Web site in Iran. Health Information] Management 2006;3(2):5-11.[Persian]
5. Wang L, Wang J, Wang M, Li Y, Liang Y, Xu D. Using Internet search engines to obtain medical information: a comparative study. J Med Internet Res 2012;14(3): e74. Available from: URL: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/226728>
6. Hesse BW, Nelson DE, Kreps GL, Croyle RT, Arora NK, Rimer BK, Viswanath K. Trust and sources of health information: the impact of the Internet and its implications for health care providers: findings from the first Health Information National Trends Survey. Arch Intern Med 2005;165(22):2618-24.
7. Dart J, Gallois C, Yellowlees P. Community health information sources--a survey in three disparate communities. Aust Health Rev 2008;32(1):186-96.
8. Asadi AH, Zareei F, Nasiri A, Moravegi SS, Keikhani R, Tehrani H, Rajati F. [Digital Media & Health]. Tehran: Sobhan;2011. [Persian]
9. Doulani A, Hoseini Nasab D. [Providing a Suitable Model for Tabriz University of Medical Sciences Website] . Journal of Health Administration 2009;12(35):41-48.[Persian]
10. Commission of the European Communities, Brussels. [eEurope 2002: Quality Criteria for Health Related Websites]. J Med Internet Res 2002 ;4(3):e15. Available from: URL: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/12554546>
11. Fattahi R, Naseri Z. [Information Organization with User's Logic: A Survey of Iran's University Libraries Websites]. Library and Information Science 2012;16(3):1-20.[Persian]
12. Ministry of health and medical education. [About of public relation]. [cited 2012 sep-oct]; Available from: URL: <http://www.behdasht.gov.ir>. [Persian]
13. Ministry of health and medical education. [Statistics and information technology offices]. [cited 2011 sep]; Available from: URL: <http://it.behdasht.gov.ir>. [Persian]
14. Heidari Gh, Assareh f. [A Proposed Model of Document Delivery Services Website for Iran]. Studies in Education and Psychology 2004; 5(2):145-164. [Persian]

15. Danesh F, Soheili F, Mesrinejad F. [Visibility, Web Impact Factor, and Collaboration among LIS Schools in US]. national studies on librarianship and information rganization 2011;21(4):141-53.[Persian]
16. Moradi Gh, Ahmadi M, Zohoor AR, Ebadifardazar F, Saberi MR. [Evaluation of Structure and Content of Websites of the Educational Hospitals in Iran – 2007]. Health Information Management 2008;4(2):175-84.[Persian]
17. Entezarian N, Fattahi R. [An Investigation extent and factors influencing the Users' Perception of Database Interface based on Nielsen Model]. Library and Information Science 2009; 12(3): 43-64.[Persian]
18. Gattoni F, Sicola C. How to evaluate the quality of health related websites. Radiol Med 2005; 109(3): 280-7.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

Technical Evaluation of WebDa Information Websites of Medical Universities in Iran

Sadeghi A¹/ Khajepoor N²/ Abolkhaireyan S³

Abstract

Introduction: Databases have very important roles in providing health information; therefore, their technical quality is of great importance. The technical assessment of WebDa news in Medical Universities in Iran was the aim of the study.

Methods: In this descriptive cross-sectional study, 16 WeDda from among all WeDda of the Medical Universities were selected through systematic stratified sampling based on the ranking of the universities (three Type I, eight Type II, and five Type III universities). A valid questionnaire for technical evaluation of health information Web site with the Alpha 0.93 was used for data collection. Data analysis was done through SPSS using descriptive tests.

Results: None of the websites could achieve a high score concerning the given indicators. The highest mean scores were related to easy access and loading (4), formatting (3.4), ease of use (3.4) and the lowest mean scores were related to user right (1.4), interaction with users (2.5) and layout (2.7). Also, the mean scores for ease of use, graphics quality and logos were 3.3 and 3.1 and 3.1, respectively.

Conclusion: The majority of technical indicators in information WebDa news are at intermediate level. Therefore, in order to enhance the technical level of WebDa, it is suggested to increase the visual attraction and interaction with users along with improving the contents.

Keywords: Technical evaluation, WebDa news information Websites

• Received: 15/Feb/2014 • Modified: 19/August/2014 • Accepted: 25/August/2014

1. MSc in Health Education and Promotion, Health Education & Promotion Unit and R & D Unit, Vice-chancellor for Health, Kerman University of Medical Sciences, Kerman, Iran; Corresponding Author (azadeh_sadeghi@yahoo.com)
2. MSc Student of Social Media and Communications, Public Relations and R & D Unit, Vice-chancellor for Health, Kerman University of Medical Sciences, Kerman, Iran
3. PhD Student of Health Education and Promotion, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran